

Wikipedia: een publieksactie

Inleiding: Wikipedia en Wikimedia

De internet encyclopedie *Wikipedia* bestaat dank zij de inzet van vrijwilligers en de donaties van gebruikers. Wereldwijd is Wikipedia één van de meest geraadpleegde websites.

Wikipedia is één van de manieren waarop de internationale vrijwilligersbeweging *Wikimedia* invulling geeft aan haar ideaal van vrije toegang tot kennis voor iedereen. De Wikimedia Foundation in San Francisco is de juridische eigenaar en technisch beheerder van Wikipedia, maar heeft geen inhoudelijke zeggenschap.

In sommige landen bestaan Wikimedia-verenigingen die het werk van de vrijwilligers faciliteren. Het Nederlandse chapter is de Vereniging Wikimedia Nederland. De vereniging ondersteunt de vrijwilligers die in Nederland aan de encyclopedie werken, zorgt voor communicatie en samenwerking met externe partners als musea en bibliotheken, maar heeft geen inhoudelijke zeggenschap. Naast de Nederlandstalige Wikipedia zijn voor Nederland ook nog relevant de Wikipedia's in het Fries, Limburgs en Nedersaksisch.

Publieksactie

Wikimedia Nederland wil in het vierde kwartaal van 2014 een publieksactie uitvoeren om een aantal kenmerken van Wikipedia onder de aandacht van het publiek te brengen.

De naamsbekendheid van Wikipedia is al groot: 70% van de Nederlanders kent en gebruikt Wikipedia, slechts 4% kent Wikipedia helemaal niet. Uit een onderzoek dat bureau Motivaction in opdracht van Wikimedia Nederland heeft uitgevoerd weten we dat de kennis over een aantal Wikipedia-zaken bij het grote publiek nog te wensen overlaat.

Die zaken zijn:

- Wikipedia wordt geheel gemaakt door vrijwilligers en iedereen kan als vrijwilliger meewerken.
- Noch Wikipedia, noch Wikimedia maakt winst. Ons werk wordt mogelijk gemaakt door donaties.

Met deze publieksactie willen we daar verbetering in aanbrengen. Wij zien deze publieksactie als de eerste in een serie. Het thema van de actie is er een waarop in de jaren erna kan worden voortgeborduurd met aanvullende thema's.

Doel en doelgroep

Het doel van de publieksactie: de grote naamsbekendheid van Wikipedia wordt aangevuld/uitgebreid met het besef dat Wikipedia door vrijwilligers wordt gemaakt en dat iedereen in principe kan bijdragen, een non-profit initiatief is en leeft van donaties.

We zijn ons ervan bewust dat een concreet handelingsperspectief ontbreekt!

Op de achtergrond hopen we natuurlijk wel dat mensen op de een of andere manier in actie komen: door een inhoudelijke bijdrage te leveren bij voorkeur. De publieksactie heeft **niet** als doel om donaties of leden te werven

In principe zijn alle Nederlanders doelgroep.

Echter: uit onderzoek blijkt dat vrouwen iets minder dan mannen op de hoogte zijn van basisfeiten van Wikipedia. Ook is er een groot tekort aan vrouwelijke actieve bewerkers. In andere landen zijn ook goede ervaringen met het mobiliseren van (vroeg)gepensioneerden als bewerkers. Ook onder de groep ouderen is de kennis over Wikipedia lager.

Daarnaast geeft het eerder genoemde Motivaction onderzoek inzicht in de sociale groepen waarvan te verwachten is dat ze op de een of andere manier in actie komen.

Media

Wij denken primair aan een online campagne; eerdere traditionele vormen zoals posters, advertenties etc. zouden een secundaire rol kunnen spelen.

Timing:

Q4

Wij zoeken een bureau dat ons ondersteunt bij deze actie door:

- uitwerking van doel, doelgroep en boodschap
- keuze van middelen en kanalen
- ontwerp, ontwikkeling en uitvoering van de actie.

Meer informatie in de bijlage en op:

- www.wikimedia.nl
- [Jaarverslag Wikimedia Nederland 2013](#)
- [Rapport Motivaction](#) over leden, vrijwilligers en het grote publiek

Bijlage: Achtergrond informatie

Wikipedia – de vrije encyclopedie: Toegang tot kennis voor iedereen

Wat weet u van Wikipedia?

- Wikipedia is een internet encyclopedie
- De kwaliteit van artikelen op Wikipedia is net zo goed als die van 'gewone' encyclopedieën
- Wikipedia wordt helemaal geschreven door vrijwilligers
- Wikipedia is het grootste samenwerkingsproject op het gebied van kennis en educatie ooit
- Wikipedia bestaat in meer dan 270 verschillende talen
- Wereldwijd (en ook in Nederland) is Wikipedia één van de tien meest bezochte websites
- Alle teksten en illustraties op Wikipedia kunnen gratis worden gebruikt, er is geen auteursrecht
- Iedereen kan meewerken aan Wikipedia
- Wikipedia is helemaal afhankelijk van donaties : de encyclopedie krijgt geen subsidie en heeft geen inkomsten uit reclame

Een internationaal project

Er is niet één Wikipedia, er zijn er ruim 270. De Engelstalige Wikipedia startte op 15 januari 2001. Nog dat zelfde jaar volgden Wikipedia's in andere talen, waaronder Nederlands. Inmiddels zijn er Wikipedia's in 271 talen: allemaal uniek en allemaal door vrijwilligers geschreven en bijgehouden.

Wikipedia staat al jaren wereldwijd (ook in Nederland) in de Top Tien van meest bezochte websites.

De Nederlandstalige Wikipedia bevat zo'n anderhalf miljoen artikelen die dagelijks worden aangevuld en verbeterd door 1400 vrijwillige bewerkers. De mensen die actief zijn als Wikipedia bewerkster kunnen specialist zijn in hun vak, gedreven amateurs of mensen met een voorliefde voor de Nederlandse taal, ze kunnen zeventig jaar zijn of zeventien - ze hebben allemaal iets bij te dragen. Elke dag komen er zo'n 100 nieuwe artikelen bij. Maandelijks worden 185.000.000 bladzijden van de Nederlandstalige Wikipedia bekeken. (Overigens zijn er ook Wikipedia's in het Nedersaksisch, het Fries en het Limburgs.)

De kwaliteit van Wikipedia

Wikipedia is een echte encyclopedie en wil alleen neutrale, feitelijk juiste informatie bevatten. Iedereen kan meewerken maar 'zomaar' wat opschrijven is niet de bedoeling. Artikelen moeten helder geschreven zijn en onderbouwd met bronverwijzingen. De Wikipedia gemeenschap neemt de kwaliteit van Wikipedia serieus; achter de schermen wordt er veel gediscussieerd over wat er in artikelen kan en mag staan. Persoonlijke meningen van schrijvers horen niet in Wikipedia - net zo min als propaganda of reclame - en worden door andere bewerkers snel opgespoord en zonder pardon verwijderd.

Zo betrouwbaar als een 'gewone' encyclopedie

Er is onderzoek gedaan naar de betrouwbaarheid van de informatie in Wikipedia. Al in 2005 constateerde het bekende wetenschappelijke tijdschrift Nature dat de kwaliteit van wetenschappelijke artikelen in (de Engelstalige) Wikipedia vergelijkbaar was met die van artikelen in de beroemde Encyclopaedica Britannica. Ook de kwaliteit van informatie over medicijnen en geneesmiddelen is onderzocht met als conclusie dat de artikelen in Wikipedia niet onderdoen voor die in vakpublicaties.

Niemand weet alles maar iedereen weet iets

Wikipedia artikelen zijn altijd 'werk in uitvoering', ze worden steeds degelijker en steeds beter. Geen enkel artikel heeft één auteur: tientallen, soms zelfs honderden mensen werken samen. Ze delen hun kennis om samen een artikel te bewerken en de inhoud te verbeteren.. Als je op een Wikipedia pagina op het tabje 'geschiedenis' klikt, kun je zien hoe het artikel in de loop der jaren is bewerkt en aangevuld - en wie daaraan hebben meegewerkt.

Wie is er verantwoordelijk voor de inhoud?

Wikipedia is van iedereen en daarom ook weer van niemand. Iedereen kan op Wikipedia een nieuw artikel toevoegen of een bestaand artikel bewerken. Er is geen eindredacteur of uitgever die verantwoordelijk is voor de inhoud - ook niet de Wikimedia Foundation of de nationale Wikimedia verenigingen (waarover later meer). Individuele auteurs blijven verantwoordelijk voor wat ze op Wikipedia schrijven.

Vrij voor iedereen

De kennis die op Wikipedia is verzameld is door iedereen vrij (en gratis) te gebruiken. Schrijvers geven toestemming om hun teksten aan te passen en te verspreiden (met bronvermelding). Die bewerkte versies moeten ook weer vrij beschikbaar zijn voor iedereen. Niet alleen de teksten op Wikipedia zijn vrij van auteursrecht, ook de afbeeldingen. De online bibliotheek Wikimedia Commons - het zusje van Wikipedia - bevat miljoenen vrij herbruikbare foto's, illustraties en geluidsfragmenten.

Hoe word ik Wikipedian?

Simpel: ga naar een Wikipedia pagina en klik op bewerken. Voeg informatie toe aan een bestaand artikel, corrigeer een fout, verbeter de taal of – nog beter - schrijf een nieuw artikel over een onderwerp dat nog niet in Wikipedia staat. Wikipedia is zo ontwikkeld dat iedereen probleemloos een artikel kan bewerken of schrijven. Bijzondere kennis van software of vormgeving is niet nodig. Bovendien zijn er online cursussen, uitgebreide hulpfuncties, oefenpagina's en ervaren Wikipedianen die nieuwe bewerkers graag met raad en daad bijstaan. Om communicatie met met andere bewerkers makkelijker te maken kun je een account aanmaken met een zelfgekozen gebruikersnaam. (Meer weten? Ga naar Wikipedia en typ in het zoekvenster: Wikipedia: snelcursus, Wikipedia: coachingsprogramma of Wikipedia: simpele regels.)

Wikimedia?

Wikimedia is de beweging achter Wikipedia. In veel landen zijn er nationale verenigingen die de Wikipedia vrijwilligers ondersteunen en ook andere activiteiten op het gebied van vrije kennis ontwikkelen. In Nederland is dat de Vereniging Wikimedia Nederland. Op internationaal niveau is er de Wikimedia Foundation, gevestigd in San Francisco.

Meer vragen? Kijk op de website van Wikimedia Nederland: www.wikimedia.nl of stuur een email naar info@wikimedia.nl.

Wikimedia (en Wikipedia) zijn helemaal afhankelijk van giften en contributie. Wikimedia krijgt geen subsidie en er staat geen reclame op Wikipedia. Als u wilt dat de Nederlandstalige Wikipedia en andere projecten kunnen blijven bestaan, kunt u ons helpen door voor 30€ per jaar lid te worden. Kijk op www.wikimedia.nl voor meer informatie.